

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN;

## NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- **Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten**
  - **Definitieve goedkeuring**

### Samenvatting

Dit decreet bevat de uitvoering van de aanbevelingen opgenomen in het verslag van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) naar de veiligheid in de kinderopvang (document 1176 (2021-2022) \_ Nr.14).

In het decreet worden de volgende elementen opgenomen:

- De decretale verankering van het engagement om een financieringskader te ontwikkelen met het oog op een duurzame uitbouw van de kinderopvang met onder meer aandacht voor een adequate verhouding van het aantal kinderen ten opzichte van het aantal personeelsleden;
- De decretale verankering van het verzorgingsbeginsel;
- De invoering van een grotere differentiatie in handhavingsmaatregelen;
- Een wijziging van de opvolging van het uittreksel strafregister van iedereen die werkzaam is in de kinderopvang;
- De principiële verankering van het beleidsvoerend vermogen als startvoorwaarde;
- De oprichting van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang (CHK).

Naast deze wijzigingen bevat het voorontwerp van decreet eveneens:

- De aanpassing van de decretale bepaling in verband met de vergunningsplicht. De vergunningsplicht blijft behouden, maar er wordt geen onderscheid meer gemaakt op decretaal niveau tussen de terminologie gezinsopvang en groepsopvang;
- Een structurele rechtsbasis voor de subsidiëring van organisaties die de organisatoren ondersteunen;
- Het opnemen van een rechtsgrond om subsidies te verlenen aan organisatoren kinderopvang die tevens buitenschoolse opvang realiseren;
- Een aanpassing wat betreft de Lokale Loketten Kinderopvang;
- Een aanvulling van de bepalingen met het oog op de gegevensverwerking;
- Een rechtsbasis voor het agentschap Opgroeien, Zorginspectie en de Lokale Loketten om over bepaalde persoonsgegevens actief te kunnen communiceren in het kader van de vergunning, het toezicht en de handhaving;

Bijlagen:

- het ontwerp van decreet;
- de memorie van toelichting bij het decreet;
- het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit;
- het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie;
- het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;
- het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

## 1. SITUERING

### A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: opgroeien

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

### B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

#### **Vorige beslissingen van de Vlaamse Regering**

Het ontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 5 mei 2023.

VR 2023 0505 DOC.0445/1BIS

#### **Wetgevingsadvies**

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023-119 van 30 maart 2023.

#### **Raadgevend comité**

Het ontwerp van decreet werd voorgelegd aan het raadgevend comité van het agentschap op 24 november 2022.

#### **Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit**

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het standaardadvies van de Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 65/2023 van 24 maart 2023.

#### **Advies van de Vlaamse Toezichtscommissie**

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie nr. 2023/056 van 16 mei 2023.

#### **Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen**

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 5 juni 2023.

#### **Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin**

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 8 juni 2023.

## JoKER

Het JoKER advies werd verleend op 3 juli 2023. De Memorie van Toelichting werd aangepast, rekening houdende met dit advies.

Voor een gedetailleerde bespreking van de adviezen wordt verwezen naar pagina 22-30 van de Memorie van Toelichting.

**Op 13 oktober 2023** werd het voorontwerp van decreet een tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Raad van State.

**Op 11 december 2023** verstrekte de Raad van State advies nr. 74.680/16. In dat advies wordt het volgende opgemerkt:

- **Algemene opmerking** wat betreft de toepassing van het verzorgingsbeginsel. De Raad van State merkt op dat de definitie in het ontworpen artikel 2, eerste lid, 19°, van het decreet van 20 april 2012 lijkt te suggereren dat er een *verplichting* bestaat om bestuurlijke maatregelen te nemen. Dit doet vragen rijzen over de mogelijkheid voor het agentschap om, in uitvoering van deze ontworpen regeling, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (zoals het al aangehaalde evenredigheidsbeginsel) toe te passen. Nochtans stelt het ontworpen artikel 15/1, tweede lid, van het decreet van 20 april 2012 dat “de Vlaamse regering (...) de nadere regels [bepaalt] wat betreft de toepassing van het verzorgingsbeginsel, die minstens de elementen van de risicoinschatting bevat[ten] op basis waarvan het agentschap *kan* overgaan tot het opleggen van een bestuurlijke maatregel”.

De bepaling wordt in die zin aangepast zodat duidelijk is dat het agentschap de mogelijkheid heeft om, los van de vaststelling van een inbreuk op de bepalingen, bestuurlijke maatregelen te nemen als er in het kader van kinderopvang, vermeld in dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan risico's worden vastgesteld in het kader van het verzorgingsbeginsel. :

- Met betrekking tot **artikel 3** wordt het advies van de Raad van State niet gevolgd en wordt de ontwerpen bepaling behouden. Ook de huidige bepaling bevat niet normatieve bepalingen.

-Wat betreft **artikel 4** dat de opheffing bevat van de vergunning voor opvang aan huis. De definitie van kinderopvang waarvoor een vergunningsplicht geldt wordt in die zin aangepast dat de vergunningsplicht enkel geldt voor de opvang buiten de gezinswoning van het kind.

- **Artikel 6:** Wat betreft artikel 6, § 4 vierde lid van het decreet van 20 april 2012 dat een nieuwe vergunningsvoorwaarde invoert en met name de verplichting voor de organisator om via een schriftelijk document ervoor te zorgen dat elke verantwoordelijke, kinderbegeleider, meerderjarige die in de kinderopvanglocatie regelmatig direct contact heeft met de opgevangen kinderen en, in zoverre de organisator een rechtspersoon is, de zaakvoerder en bestuurder, die het voorwerp uitmaakt van een strafonderzoek of een veroordeling oploopt met betrekking tot feiten ten aanzien van minderjarigen die een impact hebben op het goed gedrag en zeden van de betrekken persoon, dit verplicht meldt aan de organisator.

De raad van state is van oordeel dat het niet duidelijk is welk gevolg er verbonden is aan de melding dat een persoon het voorwerp uitmaakt van een strafonderzoek. Gelet op het advies van de Raad van State moet worden verduidelijkt dat in dat geval een nieuwe controle dient te gebeuren, zoals bedoeld in het eerste lid. Er wordt ook best toegelicht of dergelijke melding arbeidsrechtelijke gevolgen kan of moet hebben.

De bepaling wordt in die zin aangevuld.

De bepaling wordt in opvolging van het advies van de Raad van State ook aangepast op de volgende elementen:

- de organisator moet eveneens een nieuwe controle uitvoeren als hij op een andere wijze op de hoogte wordt gebracht van een veroordeling op lopend strafonderzoek;
- er wordt verduidelijkt dat een ' schriftelijk document' ook een arbeidsreglement kan zijn;
- het resultaat van de controle of de niet-naleving van de meldingsplicht kunnen arbeidsrechtelijke of contractuele gevolgen hebben;
- Gebruik terminologie " goed zedelijk gedrag".

De Raad van State merkt in elk geval op dat de meldingsplicht zo moet worden begrepen dat ze beperkt blijft tot de melding van het bestaan van een strafonderzoek of veroordeling met betrekking tot feiten ten aanzien van minderjarigen die een impact hebben op het goed zedelijk gedrag van de persoon in kwestie. Gelet op het recht om zichzelf niet te incrimineren en het vermoeden van onschuld kan van de betrokkene niet worden geëist dat hij bij de melding van het bestaan van een strafonderzoek verdere duiding geeft van de aard of de gegrondheid van de feiten.

De memorie van toelichting wordt op dit punt verduidelijkt. .

- **Artikel 15**, 1° van het voorontwerp wijzigt artikel 18, eerste lid, van het decreet van 20 april 2012 zodat "ook tot aanmaning [kan] beslist worden vanuit het voorzorgsbeginsel". Artikel 18, eerste lid, van het decreet van 20 april 2012 bepaalt evenwel: "Als wordt vastgesteld dat een organisator de bepalingen van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan niet naleeft, of het door of krachtens dit decreet geregelde toezicht verhindert, wordt de organisator schriftelijk aangemaand door het agentschap."

Dit lijkt te impliceren dat in geval van een bestuurlijke maatregel in het kader van het voorzorgsbeginsel geen aanmaning vereist is, terwijl dit bij niet-naleving van het decreet wel vereist is (behoudens in de gevallen opgesomd in het ontworpen artikel 18, tweede lid, van het decreet van 20 april 2012).

De opmerking van de Raad is terecht. Het is de bedoeling dat ook wanneer een maatregel genomen wordt op basis van het voorzorgsbeginsel een aanmaning wordt verstuurd, behoudens de uitzonderingen vermeld in artikel 18, 2<sup>de</sup> lid. De regeling moet dus gelijklopend zijn voor beide situaties.

-**Artikel 16** . De Raad van State merkt op dat de tekst niet duidelijk bepaalt of de beveiligende maatregelen al dan niet moeten beschouwd worden als bestuurlijke maatregelen.

De tekst wordt verduidelijkt aangezien de beveiligende maatregelen ook bestuurlijke maatregelen zijn.

De bepaling inzake het aanstellen van de voorlopig bewindvoerder en de delegatie aan de Vlaamse regering wordt aangevuld rekening houdend met het advies van de Raad van State.

-**Artikel 17**: De Raad van State stelt vast dat het ontworpen artikel 23/1, tweede lid, van het decreet van 20 april 2012 bepaalt dat het Comité van toezicht op Handhaving in de Kinderopvang toegang heeft tot "alle relevante informatie" om de opdrachten vermeld in het eerste lid te kunnen realiseren. De gemachtigde bevestigde dat de relevante informatie wordt opgesomd in het ontworpen artikel 24, vijfde lid, van het decreet van 20 april 2012. In het licht van de rechtszekerheid wordt een verwijzing naar deze bepaling opgenomen.

- **Artikel 18:** De voorgestelde toelichting met betrekking tot de bewaartermijnen van toepassing op de nieuwe informatiegegevens (het ontworpen artikel 24, eerste, negende, en twaalfde lid, van het decreet van 20 april 2012) wordt toegevoegd in de artikelsgewijze toelichting.

-**Artikel 19:** De lijst van de verwerkte persoonsgegevens die in het inspectierapport kunnen worden opgenomen worden aangevuld met de vermelding van de vastgestelde inbreuken. Wat betreft de actieve openbaarheid van bestuur door het agentschap wordt de lijst aangevuld met de vermelding van de vaststellingen vanuit het voorzorgsbeginsel die aanleiding kunnen geven tot een aanmaning of een bestuurlijke maatregel.

Er worden aanvullende bepalingen opgenomen om gevolg te geven aan het advies van de Raad van State wat betreft de bewaartermijnen van de inspectierapporten en de termijn dat de inspectierapporten ter beschikking zijn na een opheffing. Er wordt voor dit laatste een gelijklopende bewaartermijn vastgelegd dan deze die is voorzien voor de publicatie van de opheffingsbeslissing op de website van het agentschap.

## 2. INHOUD

### A. ALGEMENE TOELICHTING

### B TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de algemene toelichting en de artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

## 3. BESTUURLIJKE IMPACT

### A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 (voorschoolse kinderopvang) en 3 mei 2019 (buitenschoolse kinderopvang) dienen een antwoord te bieden op de lacunes die zich stelden in het waarborgen van de veiligheid binnen kinderopvanginitiatieven. De decretale wijzigingen an sich hebben geen directe budgettaire weerslag. De doelstellingen van dit decreet worden nagestreefd binnen een afgesproken budgettair kader.

#### **Inspectie van Financiën**

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer IF/23/1203 werd verleend op 7 april 2023.

Gelet op de opmerkingen en geformuleerde voorwaarden in het advies van de inspecteur van financiën wordt de bepaling artikel 15/2 geschrapt. In deze bepaling werd een rechtsgrond voorzien voor de subsidiëring van deskundigen of organisaties die het agentschap zouden adviseren bij de toepassing van het voorzorgsbeginsel.

#### **Begrotingsakkoord**

De Inspectie van Financiën stelt vast dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

## **B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID**

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

## **C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN**

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

**Conclusie:** het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

## **3. VERDER TRAJECT**

Na definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet, zal het ingediend worden bij het Vlaams Parlement.

Het decreet zal in werking treden op de tiende dag na de publicatie ervan in het Belgisch staatsblad, met uitzondering van de bepalingen die betrekking hebben op de bepaling die de rol wijzigt van het lokaal loket kinderopvang en de bepalingen die de terminologie gezinsopvang/groepsopvang schrappen op niveau van het decreet die op een latere datum zullen in werking treden, met name op een datum te bepalen door de Vlaamse Regering en uiterlijk op 1 januari 2026. De bepalingen die betrekking hebben op het beleidsvoerend vermogen hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2024.

## **4. VOORSTEL VAN BESLISSING**

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en

peuters en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten en de bijbehorende memorie van toelichting;

- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten het voormelde ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS